

Remissvar beträffande utredningen En god kommunal hushållning SOU 2021:75

Diarienummer Fi2021/03100

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) är remissinstans avseende utredningen En god kommunal hushållning och RKA:s kansli lämnar härmed sitt svar kring de förslag i utredningen som berör RKA och dess verksamhet, vilket är avsnitten 6.9 Vägledning och stöd inom ekonomistyrning samt 6.10 Statistik.

6.9 Vägledning och stöd inom ekonomistyrning

6.9.1 Behov av mer vägledning och stöd samt en större kunskap

Utredningens bedömning: Det finns behov av vägledning och stöd till kommuner och regioner inom ekonomistyrningen och den ekonomiska förvaltningen. Det finns även behov av en samlad, nationell uppföljning av kommunernas och regionernas ekonomi samt en bättre kunskap om tillämpningen av bestämmelserna om den ekonomiska förvaltningen.

RKA instämmer i utredningens bedömning att det finns behov av vägledning och stöd till kommuner och regioner inom ekonomistyrning. RKA anser även att det finns behov av vägledning och stöd kring mål- och resultatstyrning totalt sett, dvs ur ett helhetsperspektiv där såväl ekonomi som kvalitet och volym inkluderas.

6.9.2 Utformningen av vägledning och stöd

Utredningens bedömning: Vägledning och stöd bör i första hand omfatta generell rådgivning avseende tillämpningen av bestämmelser för den ekonomiska förvaltningen.

RKA instämmer i utredarens bedömning att vägledning och stöd bör omfatta generell rådgivning – i frivillig form. Vägledningen ska inte utgöra en kontrollfunktion för lagefterlevnad, vilket skulle försvåra möjligheterna att få förtroendet att ge stöd i frivillig form.

6.9.3 Vägledning och stöd bygger på kunskap

Utredningens bedömning: Vägledning och stöd behöver underbyggas genom en löpande nationell uppföljning av den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska förvaltningen i kommuner och regioner.

RKA instämmer i utredarens bedömning att vägledning och stöd bygger på kunskap. Kunskapen behöver omfatta såväl uppföljning ur ett nationellt perspektiv som kunskap om kommuners och regioners förutsättningar gällande ekonomistyrning samt mål- och resultatstyrning.

6.9.4 Vägledning och stöd bör ges av en statlig myndighet

Utredningens förslag: En statlig myndighet ges i uppdrag att lämna vägledning och stöd till kommuner och regioner i frågor avseende ekonomisk styrning och förvaltning. Myndigheten ges även i uppdrag att löpande följa den ekonomiska utvecklingen och tillämpningen av bestämmelserna om den ekonomiska förvaltningen för kommuner och regioner. Myndigheten ges inte rätt att meddela föreskrifter.

RKA avstyrker utredningens förslag. RKA:s förslag är att: SKR får uppdraget att ge vägledning och stöd till kommuner och regioner i frågor avseende ekonomisk styrning och förvaltning.

Ett högt förtroende hos kommuner och regioner, god processledarkompetens samt en hög sakområdeskompetens i dessa frågor är viktiga komponenter i funktionen avseende vägledning och stöd. SKR har dessa kompetenser och ett högt förtroende som är en viktig förutsättning för god vägledning och stöd. Detta gör SKR bäst lämpat för denna uppgift. Utredningens tveksamhet till att SKR inte skulle driva detta uppdrag med tillräcklig tydlighet delas inte av RKA. Önskar SKR hjälp från RKA i delar av detta uppdrag så bistår vi gärna.

Då RKA i enlighet med sina stadgar har ett uppdrag att ge stöd till kommuner och regioner avseende analys och jämförelser avseende måluppfyllelse och resursanvändning ser vi en risk för otydlighet för kommuner och regioner kring vart de ska vända sig vid behov av vägledning och stöd om en ny statlig aktör skulle inrättas på området. Däremot finns redan idag ett välfungerande samarbete mellan RKA och SKR i frågor avseende stöd till kommuner och regioner vilket kan utnyttjas och utvecklas för att nå önskad effekt i linje med utredningens förslag att ge vägledning och stöd.

Utredningen föreslår att den nya funktionen kring vägledning och stöd delvis kan finansieras med omfördelning från andra organisationer som arbetar med närliggande frågor. Utredningen har nämnt RKA som just en sådan. RKA motsätter sig en lösning som innebär omfördelning av medel från RKA då det inte skulle vara möjligt att bedriva utbildnings- och analysverksamhet på nuvarande nivå om RKA:s medlemsbidrag skulle reduceras. Det skulle således leda till en minskning av det omfattande stöd RKA idag ger kommuner och regioner.

6.10.1 Insamling av uppgifter om balanskravsutredning, resultatreserv, särskilda skäl och stark finansiell ställning

Utredningens bedömning: Statistiska centralbyrån bör se över och komplettera sin insamling av statistik i räkenskapsammandraget med uppgifter om utfall för balanskravsutredningen inklusive resultatreserven, särskilda skäl och stark ekonomisk ställning.

Utredningens förslag: SCB:s insamling av statistik från kommuner och regioner kompletteras med uppgifter om den budgeterade balanskravsutredningen inklusive resultatreserven, särskilda skäl och stark finansiell ställning.

RKA avstår från att kommentera förslaget om kompletterad insamling kring budgeterad balanskravsutredning.

6.10.2 Insamling av uppgifter om mål i programmet för god kommunal hushållning och i budgeten

Utredningens förslag: I Statistiska centralbyråns insamling av statistik i räkenskapssammandraget ska uppgifter inhämtas om de obligatoriska målen i programmet för god hushållning. Vidare ska uppgifter om målen för ekonomin i budgeten samlas in. Utfall för målen från programmet för god kommunal hushållning och från budgeten ska samlas in.

RKA avstyrker utredningens förslag med hänvisning till svårigheten att samla in sådan data som obligatoriska mål, målen för ekonomin i budgeten samt detta utfall på ett likartat och därmed jämförbart sätt. RKA föreslår att vidare utredning görs av hur en sådan insamling skulle gå till konkret med ett tydliggörande av exakt vilka uppgifter som skulle omfattas och hur dessa skulle avgränsas.

6.10.3 Insamling av uppgifter om kassaflödesanalys

Utredningens bedömning: Statistiska centralbyråns insamling av statistik bör kompletteras med uppgifter så att en kassaflödesanalys kan redovisas i räkenskapssammandraget även för kommuner. SCB bör få i uppdrag att utreda vilka uppgifter som ska ingå och hur insamlingen ska ske.

RKA instämmer i utredningens bedömning att komplettera SCB:s insamling av statistik från kommuner med uppgifter så att en kassaflödesanalys kan redovisas i räkenskapssammandraget. RKA får ofta förfrågningar från kommuner varför sådan data inte redan finns i RKA:s databas Kolada.

6.10.4 Ökad kvalitet och effektivitet i uppgiftsinsamlingen

Utredningens bedömning: Statistiska centralbyrån bör fortsätta arbetet med att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet kring uppgiftslämnandet från kommuner och regioner.

RKA instämmer i utredningens bedömning att SCB bör fortsätta arbetet med att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet kring uppgiftslämnande från kommuner och regioner.

Detta remissvar lämnas av Rådet för främjande av kommunala analysers (RKA) kansli, då RKA:s styrelse har delegerat uppgiften till kansliet.

För RKA:s kansli,

Maria Price, kanslichef
Stockholm 2021-12-21